

Srečko Kosovel je, čeprav je doživel le 22 pomladi, napisal razmeroma veliko pesmi in njegov opus je raznovrsten. Vse do danes je predmet poglobljenih interpretacij. Nekaterim je bolj všeč njegova intimna, impresionistična pesniška govorica, drugim pa njegov intenzivni zasuk v modernizem in ekspresionizem. Vsak lahko v njegovi poeziji najde nekaj zase.

Rodil se je pred sto leti, 18. marca 1904, v Sežani kot najmlajši, peti otrok očetu, ki je bil učitelj. Od četrtega leta je odrasčal v Tomaju, kjer je hodil v osnovno šolo, v kateri je učil njegov oče. Leta 1916 je odšel na študij v Ljubljano, kjer je obiskoval realko, leta 1922 pa je začel na filozofski fakulteti študirati romanistiko, slavistiko in pedagogiko. Že kot srednješolec je li-

Pozimi je zbolel, potem začasno okrevale, marca 1926 je odpotoval domov v Tomaj na počitnice, kjer pa je zbolel za meningitisom in 27. maja umrl. Smrt ga je iztrgala, mladega kot mnoge pred njim in tudi za njim, ko je bil sredi intenzivnega literarnega pa tudi socialnopolitičnega delovanja. Poleti 1925 je izbral pesmi za zbirko *Zlati čoln*, vendar ga je smrt prehitela. Prijatelj Alfonz Gspan je zato posthumno leta 1927 izdal prvi izbor njegovih pesmi, leta 1931 pa je izšel že drugi.

Moč Kosovelove poezije

Takoj po vojni, leta 1946, je Anton Ocvirk, Kosovelov prijatelj, že izdal prvo knjigo *Zbranega dela*, kar pove, da je bil zgodaj zasidran med slovenske klasike. Potem ko je Ocvirk šele leta 1967 izdal in javnost močno presenetil s Kosovelovimi do takrat neznanimi konstruktivističnimi pesmimi (*Integrali 26*), poteka razprava, zakaj tako pozno in predvsem kako

Ikarov sen

terarno sodeloval v krožku, ki je izdajal glasilo *Kres*. Z Alfonzom Gspanom je leta 1920 sestavil rokopisni zvezek pesmi *Mlado jutro*, leta 1922 pa je v "Organizaciji srednješolcev iz zasedenega ozemlja" ustanovil nov literarni krožek in izdajal tiskan dijaški list *Lepa Vida*; izšlo je šest števil. Zadnje srednješolsko leto je začel sodelovati še pri revijah *Zvonček*, *Novi*

rod, *Trije labodje* in pri goriški *Mladiki*. Po začetku študija na filozofski fakulteti je občasno sodeloval pri *Ženskem svetu*, *Grudi*, *Vidovdanu*, *Domu in svetu* in *Ljubljanskem zvonu*.

Pesnik in smrt

Leta 1924 je bil pobudnik srečevanja mladih literatov in gledališčnikov. Oktobra 1925 je skupina okrog

Kosovela prevzela urejanje II. letnika mesečnika *Mladina*, kjer je bil nato sourednik in "idejni vodja". Istega meseca so ustanovili "Literarno-dramatični krožek Ivan Cankar", ki je piredil dva javna recitacijska večera. Na obeh je imel Kosovel uvodni predavanje: novembra v Ljubljani z naslovom *Kriza* in februarja 1926 v Zagorju z naslovom *Umetnost in proletarec*.

jih umestiti v čas in interpretirati. Formalna odprtost Kosovelove poezije seveda daje številne možnosti razumevanja in interpretacij in tudi zato je njegova poezija tako močna.

Potem ko so prišle v javnost njegove modernistične oziroma konstruktivistične pesmi, so bile predvsem pri strokovni javnosti nekoliko potisnjene v stran Kosovelove

Deček

V italijanski vojaški uniformi; avgusta 1917

Deček v Tomaju

Januarja 1922

